

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej .. K 84—
za pol leta K 42—
za četrt leta K 21—
za en mesec K 7—
za izposojnino celoletno K 95—
za Sobotna izdaja: —
za celo leto K 15—
za izposojnino K 20—

SLOVENE

==== Inzerati: =====
Enostopna petstvarica (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 1-20
uredni razpis po K 1-30
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/9 mm K 4—
===== Poslano: =====
Enostopna petstvarica K 3—
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

==== Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, boem.-hero. 7583.

Priprave za aneksijo Primorja.

»Goriški Slovenec« z dne 9. t. m. piše:
»Italijanski časopisi prinašajo sledečo
za nas jako pomembno vest:

S posebno naredbo, ki je v tisku, se
organično preskrbi za postopen prehod se-
danjega položaja v stalno aneksijo ozemelj,
ki so se zasedla onstran stare državne
meje. V središču, v neposredni odvisnosti
ministrskega predsednika, se ustanovi po-
seben urad za izvrševanje oblasti, ki jih
ima vlada pri splošni upravi teh ozemelj,
kakor tudi po zaslišanju posameznih mini-
strstev za pripravo onih ukrepov, ki so
potrebni za prehod iz starega v novi re-
žim. To se izvrši s tem, da se tudi po izvr-
šeni aneksiji združi in dopolni delovanje
posameznih upravnih oblasti s posebnim
ozirom na dejanski položaj in zakonodajo
novih dežel. Pri osrednjem uradu se usta-
novi posvetovalna komisija, sestavljena po
večini iz krajevnih zastopnikov in razde-
ljena radi posebnosti predmetov na dve
pokrajinski skupini, na jadransko in tri-
dentinsko, ki bodo obravnavale snov v po-
sebnih odborih. S tem si zagotovi vlada
dragoceno podporo za inicijative in navo-
dila ter zadosti obenem željam zainteresi-
ranega prebivalstva. Na periferijah se po-
skrbi za nameščenje vojaških guvernerjev
skupno z izvanrednimi komisariji, ki
bodo razpolagali s primerno oblastjo in ki
bodo v neposrednem stiku z osrednjo
vlado. Imeli pa bodo gotovo začrtan delo-
krog nasproti poveljstvom okupacijskih
čet. S temi ukrepi namerava vlada rešiti
hitro in racionalno zamotane in kočljive
probleme, na koje se zadeva v zasedenem
ozemlju na vsakem polju. Istodobno pa je
tudi vlada prepričana, da je tako tudi naj-
bolje ustrezno novim deželam in skupni
koristi naroda.«

S to objavo, ki je prišla v javnost
ravno tedaj, ko so rdeči letaki med itali-
jansko armado povzročili v glavah rimskih
nasilnikov panično grozo in trepet, je raz-
krinkan do golega ves nasilni imperijali-
zem italijanske vlade. Italijanski nasilniki
zadnje čase niti ne taje več, da je ozemlje,
ki so je zasedli, slovensko. Žvižgat so šle
vse fraze o nalogah zapadne demokracije,
o samoodločbi narodov, o pravici in sve-
tovnem miru. Vse to za italijanske imperi-
jaliste ne eksistira več. Vse besede so jim
bila fraza, ki so jo zavrgli, kakor hitro ne
služi več njihovim interesom. To je rop
pravice, ki žive živo življenje v duši ljud-
stva, žejnega svobode in miru.

Mestu politične svobode nudijo ljud-
stvu komisarje, mestu demokracije voja-
ške guvernerje, mestu samoodločbe anek-
sijo! In to imenuje današnji kapitalistični
svet demokracijo! To ni demokracija, mar-
več demagogija, greh, ki ga dan na dan
izvršujejo rimski nasilniki nad masami
stradajočega lastnega ljudstva ter nad sto-
tisoči naših rojakov, ki hrepene po odre-
šitvi izpod laškega militarizma.

Naj se hlapci rimskega kapitalizma za-
vedo svojega položaja saj toliko, da uvi-
dijo, kako prav imajo tisti, če se v boju
proti njim poslužujejo njihovih metod. Pa
so preveč udarjeni s slepoto, da bi uvideli,
da jih bodo ravno njihove metode pokop-
pale.

Niti za en trenutek ne dvomimo, da bi
italijanski Macchiavelli mogel kedaj zag-
spodariti nad našim rodом v Primorju in
na Goriškem; nikdar ni mogoče, da bi kul-
turno tako visoko stoječe ljudstvo kakor
je naše moglo robovati narodu analfabetov,
da bi danes fevdalizem laških grofov in ju-
dov obvaldal našega svobodnega kmeta.
Ura današnjega časa kaže drugače, in zato
nas ni strah. Toda boli nas videti, kako bo
sedanja slepa politika laških aneksijoni-
stov zahtevala še daljnih žrtve med itali-
janskim in našim ljudstvom. Žal nam je za
vsako kapljo človeške krvi, in vsako člo-
veško srce, ki neha biti, bi moralo čuvajem
usode narodov biti gromovit memento ter
klic k spoznanju. Pa tega ni. Na Italijan-
skem pokajo puške, in svinčena toča trga
sinove italijanskega naroda ter njihova
krvaveča trupla meče na trotoarje rimskih
ulic. Bedno ljudstvo obupava nad seboj in
svojo usodo v Italiji, proklinja domovino
ter hlepi po maščevanju in krvi. Rimski
nasilniki so hoteli, da bi s pomočjo njih
orožja prisiljeni, naši sinovi proklinjali svoj
rod, pa so dosegli, da kletev in kri pada na
njihov zarod.

Gladni milijoni italijanskega ljudstva,
izguba milijard premoženja, povzročena po-
voditih italijanskega naroda, strojnica in
topovi na ulicah italijanskih mest, človeške
krvi nasičena tla, obup, strast in revolucija
onih, ki služijo diplomatom italijanske
države za orožje — to je priprava za anek-
sijo jugoslovanskih dežel, jugoslovanskega
ljudstva po Italijanih.

Zato razumete, rimski nasilniki, zakaj
nas ni strah za svojo usodo, zakaj pa kot
kulturalni in krščanski ljudje plakamo nad
zablodo človeškega duha in srca, ki je
večje ni pokazal nihče ko voditelji italijan-
skega naroda.

—:—

Slovensko vseučilišče.

(Govor poslanca Antona Sušnika 9. julija.)

Gospodje poslanci! Da Slovenci v
bivši Avstriji nismo mogli doseči univerze,
ni bila morebiti kriva nizka stopnja naše
kulture, ne pomanjkanje osnovnih in sred-
njih šol in tudi ne pomanjkanje dijakov
ter profesorjev. Kriva je bila edino-le
imperialistična in hegemonistična politika
Avstrije. Edino ta nam ni pustila kvišku.
Ker smo bili Nemcem na poti pri njih-
vem prodiranju proti jugu, so nas tiščali
k tlom. Politično so nas razdvojili, v kul-
turnem in gospodarskem oziru so nas za-
postavljali in zatirali, toda ubiti nas niso
mogli. V večnem boju za obstanek smo se
s svojim delom in s svojo energijo v so-
cijalnem, gospodarskem in kulturnem
oziru dvignili visoko. Nemški učenjak so-
cijolog Gumplovicz je moral priznati, da
so se Slovenci zadnje desetletje povzpeli
v vsakem oziru tako visoko, da se jih
mora prištevati kulturnim narodom za-
padne Evrope. (Živahno pritrdjevanje in
ploskanje.) Seveda univerze kljub temu
nismo mogli doseči. Slovenci, ki imamo
visoko razvito ljudsko in srednje šolstvo,
imamo komaj 10 odstotkov analfabetov.
Dasiravno smo imeli vse predpogoje, nam
univerze vendar niso hoteli dati.

Vedno smo imeli dovolj inteligenč-
nega naraščaja, dovolj profesorjev in znan-
stvenikov. Dr. Glaser trdi v svoji literarni
zgodovini, da je že v 14. stoletju oglejski
patrijarh Bertrand hotel v Čedadu usta-
noviti univerzo tudi za Slovence. Neki
tržaški znanstveni list arheološkega zna-
čaja je koncem prošlega desetletja prin-
sel imena dijakov, ki so obiskovali uni-
verzno v Padovi. Večina teh dijakov so Slo-
venci in Hrvatje. Dokaz, da smo imeli že
tedaj dovolj kulture in inteligence!

Glede profesorjev spominjam samo na
slavna imena Vega, Močnik in Stefan,
svetovni matematiki in fiziki, dalje: Ko-
pitar, Miklošič, Strekelj, Škrabec, jeziko-
slavci, ki slovijo po vsem znanstvenem
svetu. Imeli smo že od nekdaj dovolj pro-
fesorjev, toda naši profesorji so morali
predavati na tujih vseučiliščih, pisati
znanstvena dela v tujem jeziku, nemški
narod se je koristil in ponašal s produkti
njihovega znanja.

Leta 1596. se je obnovil v Ljubljani
jezujski kolegij, ki je imel značaj visoke
šole. Ni bila sicer popolna, ker ni bilo
pravoslovne in medicinske fakultete, dasi-
ravno so se mnogo trudili zanje deželni

stanovi. Leta 1784. je ta kolegij prenehal.
Toda že leta 1788. se je po prizadevanju
deželnih stanov ustanovila v Ljubljani
modroslovna fakulteta, ki je ostala do
leta 1849.

Ko je Napoleon osvojil del jugoslo-
vanske zemlje, je dal Slovincem poleg
osnovnih in srednjih šol tudi vseučilišče
v Ljubljani. Najslavnejši profesorji na
tem vseučilišču so bili ravno Slovenci,
Hladnik, Dolinar, Ravnikar.

Prišla je doba narodnega probujenja
leta 1848. Probudili so se tudi Slovenci in
so v zvezi z drugimi Slovani Čehi, Poljaki
in Rusini zahtevali enakopravnost v vsa-
kem oziru, narodne ljudske in srednje
šole in slovensko vseučilišče. Takrat je,
kakor sem že omenil, obstajala še v Ljub-
ljani modroslovna fakulteta in ranocelni-
ška šola. Ravnatelj te šole, dr. Sporer, je
sestavil znamenito peticijo na magistrat
in na deželne ustanove za ustanovitev
vseučilišča v Ljubljani. V tej peticiji se
pritožuje radi krivičnega postopanja proti
Slovincem in imenuje študiranje na tujih
visokih šolah »rop na narodnem imetju«. Ta
peticija ni imela uspeha, ker je manj-
kalo denarja. Toda ko so nastopili po-
slanci v državnem zboru, je na interpela-
cija dr. Ulepiča z dne 24. januarja 1849
odgovoril minister za notranje zadeve grof
Stadion, ki je med drugim izjavil sledeče:
»Upoštevajoč veliko število jugoslovanskega
prebivalstva in strogo se držče izreče-
nega načela o enakopravnosti narodov in
enakega varovanja njihovih koristi, je
ministrstvo posvetilo temu vprašanju vso
svojo pozornost in se je prepričalo o ko-
risti, da, o nujnosti ustanovitve višjega
učilišča za jugoslovanske dežele in je iz-
bralo v ta namen Ljubljano kot najpri-
kladnejše mesto.«

Toda Nemci so Slovence poznali samo
tako dolgo, dokler so nas rabili. Ko so
enkrat prenehale državne homatije, so po-
zabili tudi na vseučilišče v Ljubljani.

L. 1849. sta sicer predavala na pravo-
slovni fakulteti v Ljubljani dva Slovence:
dr. Mažgon in dr. Lehmann. Izdajala sta
tudi izpričevala, veljavna za tuje univer-
ze. Toda že koncem istega leta je vlada
razpustila modroslovno fakulteto in ran-
ocelniško šolo v Ljubljani ter premestila
pravoslovna predavanja v Gradec; tamkaj
so predavali od leta 1850. do leta 1855. slo-
venski profesorji. Takrat so pa prenehala
tudi ta predavanja in naše vseučilišče je
bilo pokopano.

Toda ideja vseučilišča v Ljubljani ni
zaspala. Narodni voditelji so po taborih

LISTEK.

Spomini in trpljenje

g. Jankota Dežman-a za časa laške zasedbe
v svetovni vojski leta 1919.

(Dalje.)

Zato mi je rekel, naj na vse obdol-
žitve, ki jih sedaj poznam, odgovorim
pismeno. Obljubil sem in odšel. A ko sem
stopal v celico nazaj, se mi je zdelo, da se
je navalilo na me nekaj, kar je tako težko,
kot da na sebi nosim vseh tistih 5 ali 6
laških oficirjev, ki so me tožili z našim ko-
mandantom, podgrajskim kapetanom in
bruškim brigadirjem vred. Pa sem se za-
mislil, sedel nato v celici na stol in začel
pisati in pisal sem celo noč in celi drugi
dan. Zvečer je bilo napisanih celih 8 velikih
strani. V glavi mi je šumelo, utrujen sem
bil, a nekaj se je odvalilo od mene in mo-
jemu sotovarišu sem rekel: »Če mi že glavo
vzamejo, si morajo poprej tudi svoje butice
nekoliko razbiti!« Škoda, da nimam tu ti-
stega zagovora. Lahko bi ga objavil, ker
sem ga pretenografiral, predno sem ga
oddal, in prinesel stenogram domov. Sedaj
pa ga bodo morda Italijani vzeli s seboj za
— spomin! Pa naj ga vzamejo in naj v miru
počiva tudi v blaženi Italiji!

Toda, verberica na vejici! Nekaj pa
moram le še povedati! Tisti šum, ki se je
vzdignil ob mojem prihodu v ječo radi mo-
jih »strelcov«, in so morda nekateri že ugi-
bali, sem li levi ali desni razbojnik, je po

mojem zagovoru kar čez noč potihnil in
potem je nastala tihoča kakor svoj čas tam
na morju Galilejskem. In postali smo, po-
sebeno še, ko se je g. Leben prisluak k me-
ni, celo kar prijatelji ne le »cum inferiori-
bus, immo etiam cum superioribus nostris,«
ki so nam nosili — seveda po strani — radi
tudi nekdanje, prav fine, avstrijske viržin-
ke, da sem jih pihal včasih, kakor vrhni-
ška železnica, ko sope mimo Brezovice tja
gori proti sv. Trojici. Le kak karabinijer
je semtertja na tihem odprl najino linico
in ustrelil name s kakim jeznim pogledom.
Padel pa seveda nisem, razen, kadar sem
šel leč tja na slamo. In tudi preiskovalni
sodnik je menda že pozabil na tiste be-
sedne, ko me je vprašal, ko sva se prvič vi-
dela, po tolmaču, če sem že videl nebe-
škega Očeta s sabljo v roki. Ko sem
namreč jaz poskušal sodniku mečiti srce,
priznavajoč, da sem sicer res imel orožje
z orožnim listom od postojnskega okrajne-
ga glavarstva vred ter da sta mi dva laška
oficirja v začetku zasedbe, ko sem ju vpra-
šal, če se sme n. pr. lovska puška kot pri-
vatno orožje obdržati, odgovorila z da, in
da sem torej opravičeno menil potem-
takem, da smem imeti revolver, ki sem ga
jedva slučajno dobil in je tudi privatno
orožje in da naposled nisem nikoli kaj hu-
dega mislil zoper kakega Laha pri nas, in
da je moj princip ta, naj bi se vsi ljudje
ljubili, ne pa morili med seboj, ker smo vsi
otroci nebeskega Očeta, me je sodnik za-
frknil s protivprašanjem, če sem že videl
nebeskega Očeta s sabljo v roki. In od-
vrnil sem: »Ne!« Rad pa bi mu bil pojasnil.

kako neumen je njegov dovtip, a sem opu-
stil in ostal pri tistem: »Ne!«

Kar nekam razveselil sem se, ko sem
naposled dobil povabilo k vojnemu sodi-
šču. Vesel pa sem bil posebno zato, ker v
obtožnici ni bilo več ne duha ne sluha o
kakem mojem streljanju. Tista dva strela,
ki sta me pri preiskovalnem sodniku tako
silno iznenadila, da sta mi skoraj sapo
zaprla in me tako podrla v srcu, da se mi
je zdelo, kakor da nosim vso silovito težo
mojih laških »prijateljev« na ramah, sta
izginila kakor kafa. »Torej jim,« — dejal
sem sam pri sebi — »vendarle ni vse tako
uspelo, tem mojim »ljubeznivim« oficirjem,
kakor bi radi, ko jim je ravno to, kar bi
bilo zame najhujše, padlo v vodo. Zakaj
gotovo je, da se je za tako hudo obdolžitev
le morala vršiti natančnejša preiskava, ki
pa je mogla dognati le, da sem po krivem
obdolžen in tožen.« Zato sem bil kar ne-
kam vesel po sprejemu obtožnice. Toda
moj zagovornik — imel sem namreč tudi
svojega advokata — me je pri obisku čez
par dni iznova prestrašil z novico, da me
pa sedaj tožijo, da sem ljudem svetoval,
naj porežejo telefonske žice. »Aho, moj
Bogi! To je pa vendar nekaj strašnega!« —
rekel sem odvetniku ter mu začel pripove-
dovati tisti dogodek z žico. Bilo pa je to
tako-le:

Nekega dne — bilo je menda nekaj
pred novim letom — je prišel k meni naš
laški komendant ter mi naznanil, da je v
bližini cerkve telefonska žica prerezana.
Vprašal me je, če mi je to znano. — Od-
govoril sem mu, da meni o tem ni nič zna-

nega, da sedaj prvič to slišim od njega ter
da jaz ne morem prevzeti nobene odgovor-
nosti za to, ker stanujem tako daleč od
cerkve, skoro 10 minut, skoro že na dru-
gem koncu vasi, tako da včasih vsled šuma
in hiš pri zaprtem oknu v svojem stanova-
nju niti zvona ne slišim, kaj šele, da bi
vedel, kaj se pri cerkvi godi. Cerkev stoji
tik ob deželni cesti, ki veže Kranjsko z
Istro, in po njej hodijo ljudje ter drče vo-
zovi noč in dan. Videl sem, da je častnik
razjarjen. Če se ne motim, je bil z njim kot
komandantom še eden ali celo dva druga
oficirja. Mogoče so že takrat ti gospodje
kaj nameravali z menoj. Vendar mi ni re-
kel komandant, ker se mu je menda moja
opravičba zdela kar preveč utemeljena,
drugače, kakor: »Oznarite v nedeljo lju-
dem, da, če se to še enkrat zgodi —, da
bi namreč kdo žico prerezal —, da bodo
Italijani vas izpraznili in vse v Italijo od-
peljali.« In jaz sem nato v nedeljo oznanil
ljudem v cerkvi takole: »Dragi mi! Neki
laški častnik je prišel k meni ter mi javil,
da je bila tukaj v bližini cerkve nekje, pre-
rezana telefonska žica. Zagrozil je, da če
se to še enkrat zgodi, da bodo Italijani za
kazen vašo vas izpraznili in vas odvedli v
Italijo. Zatorej vas svarim in prosim, da se
ja nobeden izmed vas ne podstopi, kar je
v vašem lastnem interesu in blagru, da bi
porezal žico ali učinil kako drugo škodo
na katerikoli laški napravi!« Če se to pravi
svetovati ljudem, naj žico porežejo, naj
sodi čitatelj sam!

(Dalje.)

navduševali ljudstvo in zahtevali vseučilišče, mestni očetje na magistratu ter deželni in državni poslanci so povsod in ob vsaki priliki energično nastopali za vseučilišče v Ljubljani. Tako je še leta 1905. odgovoril minister Hartel našim poslancom, da je vlada že opetovano priznala upravičenost zahteve po vseučilišču v Ljubljani.

Gospodje poslanci! Ta kratki pregled zgodovine vam kaže, da je zahteva po vseučilišču v Ljubljani rezultat dolgoletnega boja za ravnopravnost, sinteza vročega kulturnega stremeljenja in koprnjenja, težkega pričakovanja in večkratnega bridkega razočaranja. Zato je pa tudi prodrla do dna duše našega ljudstva in je danes celokupna last vsega slovenskega dela troimenega našega naroda.

Vseučilišče v Ljubljani je tudi po ujedinenju potrebno, in sicer ravno zaradi ujedinenja. S političnim združenjem Srbov, Hrvatov in Slovencev ujedinenje še ni končano. Treba je, da sledi tudi narodno edinstvo in kulturna skupnost. To bo šele pravi temelj naše nove države. Naša jugoslovanska država je narodopisno, zemljepisno in pokrajinsko jako različna. Na Balkanu so se od nekdaj naseljevala najrazličnejša plemena, menjavale so se različne kulture. Še danes imate na Balkanu čudno narodopisno sestavljenost. Tukaj so Slovani, Romani, Turki, Grki in Albanci. Ta narodopisna sestavljenost se javlja celo v okviru istega plemena srbskega, kakor trdi dr. Vladimir Čorović v Književnem jugu. Če velja to že za Srbe, velja še bolj za Slovence in Hrvate.

Zemljepisne in pokrajinske razlike so tudi vplivale na različnost jugoslovanskih plemen. Sledila je še politična razcepljenost. Nesrečna avstroogrška politika je po načelu divide et impera razkosala Slovence in ločila tudi Srbe in Hrvate. Politična razcepljenost je vplivala na gospodarsko in socialno različnost, ki je vplivala zopet na narodov značaj.

V tesni zvezi s tem je bila verska razcepljenost. Tekmovanje med vzhodno in zapadno kulturo, boj med zapadnim in vzhodnim krščanstvom je razdvojil isti narod in napravil srbsko in hrvatsko narodnost. »Tesna zveza vere in narodnosti, oziroma kulture je napravila prepad med Srbi in Hrvati,« piše veliki srbski učenjak Stojan Novaković.

Vse te razlike bo treba ublažiti in izravnati. Zato pa bo treba dela in časa. Političnega edinstva ni mogoče ustvariti čez noč, prav tako pa tudi ne kulturnega edinstva. V svrhu kulturnega edinstva bo treba ustvariti najprej enoten književni jezik. Brez dvoma bo v tem oziru imela univerza v Ljubljani važno nalogo.

Univerza v Ljubljani bo Slovence rešila nemškega kulturnega varuštva. Skrbela bo za novo kulturno orijentacijo in nam posredovala ne samo srbsko in hrvatsko kulturo, ampak nas seznanila tudi s kulturo ostalih Slovanov in z angleško in francosko kulturo.

Bogoslovna fakulteta bo imela vevvažno nalogo, da zbliža vzhodno in zapadno cerkev. Tako si bomo z delom ustvarili narodno in kulturno edinstvo. »Iščimo pa edinstvo«, kakor nas opominja Stojan Novaković, »ne na srednjeveškem temelju, ampak brez verskih bojov, na temelju etnografičnem. Postavimo se na stališče moderne kulture in moderne kritike ter gradimo edinstvo na temelju široke tolerance.«

Univerza je vitalnega pomena za Slovence, ker bivamo na najbolj eksponiranem teritoriju države. Slovenci bomo še po sklepu miru obdanj od Italijanov in Nemcev in v vednem boju z njimi. Zato nam bo na vseh mestih uprave treba strokovno izobraženega in narodno-zavednega uradništva. To uradništvo nam pa more dati samo univerza v Ljubljani, ki odpre na široko pot naraščanju, ki vsled revščine ne more študirati drugod.

Nujna potreba je, da se otvori univerza v Ljubljani še letošnjo jesen. Naši dijaki so večinoma revni in ne morejo študirati v tujini. Še v Zagrebu jim je predrago življenje, vrh tega pa primanjkuje tudi prostora. Gotovo pa ni v interesu strokovne izobrazbe, če so univerze prenapolnjene, ker dijaki nimajo prilike obiskovati seminarjev in institutov, profesorji pa ne morejo nadzirati duševnega razvoja dijakov. Če se odpre univerza v Ljubljani že letos v jeseni, se bodo mogli vpisati tudi dijaki, ki sedaj čakajo doma na boljše čase. Okrog 200 dijakov letos ni šlo nikamor, doma čakajo na odrešenje. Mnogo se jih je že izgubilo, mnogi so že vstopili v druge službe. V interesu države pa je, da ne zmanjka inteligentnega naraščaja.

Da se more univerza otvoriti že jeseni, je treba takojšnje imenovanja profesorjev, da izvrše vse nujne predpriprave za odprtje univerze.

To so nujni razlogi, ki govorijo za to, da se otvori univerza že letos v jeseni. Ministrski svet je dne 30. junija t. l. sklenil ustanovitev univerze v Ljubljani. Častna dolžnost mi je, da se s tega mesta zahvalim gospodu ministru prosvete, ki je s toliko vnmemo zagovarjal slovensko univerzo v

Ljubljani. Slovenski narod mu bo vedno hvaležen, njegovo ime bo za vedno ostalo zapisano v kulturni zgodovini Slovencev. (Živahno odobravanje in ploskanje). Gospod minister prosvete je predložil odboru zakonski načrt, ki ga je odbor pretresel in — to moram povdariti — soglasno odobril. (Živahno ploskanje). Zakon je sedaj predložen Narodnemu predstavništvu. Prosim Narodno predstavništvo, da glasuje zanj, kakor je že glasovalo za nujnost.

Gospodje poslanci! Poldrugi milijon Slovencev gleda danes v tem zgodovinskem trenutku na Narodno predstavništvo. S trdnim zaupanjem zro na vas Slovenci, ki so že ujedineni, pa tudi oni nesrečni bratje, ki bodo še po sklepu miru morali ostati zunaj naše države. Pričakujejo od vas, da jim izpolnite stoletne želje in zahteve. Dajte jim univerzo v Ljubljani! Tu bo naše kulturno središče in naše narodno ognjišče; tukaj se bo zbirala naša mladina in se navduševala za ideje pravice, resnice in svobode, za idejo narodnega in kulturnega edinstva. Univerza v Ljubljani nam bo poroštvo, da bo napočil tudi za neodrešene brate enkrat dan osvobodjenja, da bo prišel enkrat čas, ko ne bo več ne Srbov, ne Hrvatov, ne Slovencev, ampak samo en narod, en jezik, ena kultura. (Živahno odobravanje in ploskanje.)

Dr. F. Windischer:

V obrambo nacionalnega gospodarstva.

Dolgoletna vojna je poleg mnogih drugih zlih posledic v gospodarskem življenju izzvala nevarno delamrznost na eni strani, na drugi pa naravnost bolešno nagnenje po neopravičenih zaslužkih in nagli bogatitvi. Če delamrznost provzroča opasne ovire resnemu delu in vstvarjanju novih vrednosti v poljedelstvu kakor v obrti, ki je poglavitno sredstvo proti sedanji gospodarski mizeriji, pripravljaj brezobzirno izrabljanje kupčijskih prilik, naj že nastopa v obliki zadrževanja blaga, tihotapstvu ali veriženju, nevarne streslajje, ki ogrožajo človeško družbo v fundamentalih. Pisana družba onih oseb, ki so se za vojske vgnezdile v pridobitno življenje, ti vojni barantači, ki so se zagrizli v kupčijsko življenje vsepovsod in zastupili trgovsko moralno, tirajo človeško družbo brezmišelnost in brezsrčnost do strašnih izbruhov. Prebivalstvo delavskih slojev, malomeščanski krogi, vse one številne osebe in rodbine, ki so navezane na stalne prejemke, tira krvsesno ravnanje vojne dobičkarje v bedo in konečno v obupna dejanja, kakor se javljajo dannadan iz nekdanj vzornih redovite Nemčije in prav sedaj iz Italije. Obup lačnih množic, naveličanih trpljenja in pomanjkanja, si išče izhoda za silo, ki seveda bedo samo poveča z uničevanjem in raznašanjem blaga. Resnični trgovci, ki so si trgovino izbrali za svoj življenjski poklic, in zlasti tudi trgovski naraščaj ima življenjski interes na tem, da se izčisti trgovina. Ne le stanovska čast in ponos na svoj poklic, življenjski interes vleva danes resničnim trgovcem, da se izločijo in iztrebijo razjedajoči kvarni elementi. Naša trgovina je slovela po svoji solidnosti, konkurzi in insolventce so bile bele vrane v naših krajih, osobito ljubljanski trg je veljal za trdnjavo kupčijske poštenosti. Umetnosti sejmarijev niso mogle uspevati. Razni trgovski prihajajoči s svojimi reklamnimi triki, okazijskimi cenami in sezonskimi razprodajami na našem trgu niso imeli sreče. Poštenost, rečnost, kupčijeka resnost naših domačih, nastanjenih trgovcev so hitro zatrlje razne take, navadno tujerodne elemente, ki so poskušali na našem trgu svojo srečo. Solidnost je bila tolika, da se tudi slabi židovski element ni mogel ustaliti v nobeni glavnih trgovskih strok. V našem narodu je dovolj trgovske darovitosti in zmožnosti, naše domače trgovstvo s svojim v trgovini vzgojenim in večim naraščajem more zmagati tudi sedanjo krizo, provzročeno po vsiljenicah, in ji bode tudi kos, čim pride do vzpostavljenja rednih kupčijskih razmer, do resnične konkurence v trgovini in bo trgovina res zopet v rokah trgovcev.

Če imamo tako dobro vero v zdravost naše trgovine ter upamo, da se izleči te vojne in povojne okuženosti pod pogojem seveda, da bo tako obrtna zakonodaja kakor obrtna uprava razumela ščititi interese poklicne trgovine, je na drugi strani treba zavedati se druge nevarnosti, ki preti našemu gospodarstvu. V mislih imamo varnost, da nam zaplavi tuje podjetništvo trgovino, obrtnost, denarstvo. Potujčitve naše trgovine, industrije in morda tudi denarstva se moramo braniti prav sedaj ob graditvi nove domovine. Ekspanzivnost tujega podjetništva se je že za vojske opazala v močni in neljubi meri zlasti v nevtralnih državah. Osobito v Švico so silili tuji podjetniki na veliko nevoljo švicarskih gospodarskih krogov. Ob obče močnem snovanju novih firm je rapidno raslo število novih inozemskih firm, ki so nastopale očitno kot inozemske ali pa so se skrivale

pod švicarsko vnanjšino. Po prenehanju sovražnosti se je proces čvrsto nadaljeval. Ta nevarnost od strani tujega kapitala in podjetništva so izzvala odpor med domačini in nacionalno časopisje vodi že dolgo časa ostro kampanjo proti potujčevanju trgovine in industrije. Posebno močna so nemška snovanja. Švica se upira tej penetraciji tujstva ne le publicistično, tudi zakonodajnim potom se skuša zaježiti tuji pritok tako s poostrenimi določili o registriranju firm, z novihranjem določb o trgovskih družbah in zadrugah. Francoska posveča tujemu, nevsčedenmu importu posebno pozornost in je izdala nova stroga določila o izvornih izpričevalih (certificats d'origine). To gibanje proti invaziji tujega podjetništva je opaziti tudi sicer po svetu. Tako se v Nemčiji neljubjo opaža, da si švicarski podjetniki pridobivajo na Nemškem mlekarne in sirarne. Za eksport je vobče opaziti v vseh državah, ki imajo po svoji industrialnosti predpogoje za to, izredne priprave. Povsod se opaža tendenca, da se izloči nepotrebno, pogrešno tuje posredništvo. Hoče se po možnosti doseči, da se bo prodajalo v zadnjo roko ter kupovalo na vrelu samem. Otresti se starih mešetarjev, mahiniti jo po novih potih, ni vedno lahko, pa se da vse to izvesti in doseči, če je volja, če je orientacija prava, če so pravi krmari na krmilu. Čemu bi naš les prodajali tuji posredovalci, čemu bi kupovali angleško sukno potom Dunaja? Glavno prizadevanje pa je ubraniti se prepojitve nacionalnega gospodarstva s tujim podjetništvom. Čemu naj bi v trgovini in industriji zavladal tuj element, čemu naj se okoriščali naravnih bogastev, produktivnih sil tuji podjetniki, ki bi jemali domačine le za težake? Iz lastnega naroda mora vzkliti delaželno trgovstvo in podjetništvo. Trgovski in obrtni stan mora dobiti v narodu veljavo in spoštovanje, v te vrste morajo vstopati najboljše in darovitejši, ne pa iskati ideala samo v kancijah. Naše denarstvo mora prevzeti odločni, sveži duh za nova podjetja, za dviganje narodnega bogastva. Denarni zavodi morajo ven iz svoje konservativnosti, samo posojanje denarja, samo posredovanje ne zadošča, duh vstvarjenja mora prošniti vodstva velikih zavodov. V mnogih je preveč birokratizma, premalo živahnosti in recimo naravnost premalo zveze z živim trgovskim življenjem. In šol je treba strokovnih in deželj sami, trgovskih, obrtnih, kmetijsko-zadružnih. Zmožen naraščaj pa mora ven v svet v teoretično in praktično šolo. Z znanjem in izkušnjami obogaten naj se vrača v domovino.

Ob izredno veliki nevarnosti, da se v naši domovini s tolikimi nedvigljenimi zakladi zaigrzejo in zajedjo tuji, ki vedo, da leži pri nas zaslužek še na cesti, je prav sedaj po vojni, ko je mnogo izpočitnega podjetništva posebno ekspanzivnega, neodbitna in fundamentalna potreba, da se naša zakonodaja in obrtna uprava pobriga, da se zajezi etabliranje tujih državljanov v trgovini in industriji s primernimi zakonskimi določili ter onemogoči tudi agentiranje in krošnjarenje (takozvano detaljno potovanje) tujih, vsiljivih elementov. Ta obramba proti potujčitvi nima nič nazadnjaškega na sebi, čim samobrambe in akt skrbi za nacionalno čistost je. Te obrambe se oklepajo vsepovsod, tudi v Ameriki se branijo rumene rase in na Angleškem so morali odgnati črne lasne provenience. Tujske prepojitve se brani Švica in Francija. V Prusiji, kjer je bila uprava na dobrem glasu, imajo, kakor čujem, zdavnaj že zakon, ki daje vladi moč, zabraniti tujim državljanom obrtno in trgovsko samostojnost, naselitev tujih akcijskih družb je vezana na posebno vladno pritrdilo. Posebno vpoštevanje in pozornost pa pri ureditvi tega vprašanja zasluži zakonodaja v skandinavskih državah. Momentano mi ni na razpolago, čujem pa, da so si v teh državah znali ustvariti sredstva, da se obvarujejo tuje poplave v industriji in trgovini. Mi pri nas vendar ne bomo trpeli in gledali, da dobi pri nas zatočišče in zaslužek kdorkoli. Ali bomo mi sami, dok se vse brani potujčitve, kakor je to za gotove kolonialne dežele določeno, tirali gospodarsko politiko na stečaj odprtih dur? Pred vojno je pri nas res bilo tako, da je laški zidar laže dobil koncesijo nego Vipavec iz Budanj. Trgovske, industrialne organizacije, politični vodje, dvignite svoj glas ter zahtevajte od vlade, da postavi vestne in bdeče stražarje za naše nacionalno gospodarstvo!

Mirovni posvet.

Francoski socialisti odklonili ratifikacijo mirovne pogodbe.

LDU Pariz, 14. julija. (DunKU). Svet socialistične stranke je sklenil z 1420 glasovi proti 54, odkloniti ratifikacijo mirovne pogodbe.

Clemenceau za Reko.

LDU Bern, 14. julija. (DunKU). Kakor javlja »Popolo Romano« iz Pariza, so bile na predlog Clemenceauja angleške in ameriške vojne ladje s četami poslane na Reko. Z njimi potuje na Reko tudi francosko vojaštvo. Clemenceau je izjavil, da ne

smejo uživati Italijani na Reki nobenih predprav, dokler ni vprašanje Reke razrešeno. V tem naziranjju se strinjata z njim tudi Lloyd George in Wilson.

Rumunske zahteve po Besarabiji.

LDU Lyon, 15. julija. (Brezlično). V porazgovoru s poročevalcem »Tempes« je izjavil rumunski poslanik Antonescu, da temelje rumunske zahteve po Besarabiji, a katerimi se peča prav sedaj mirovna konferenca, na zgodovinskih in narodnih pravicah, Besarabija, je dejal, je bila del Moldave, dokler je ni anektirala Rusija; rumunsko prebivalstvo šteje 72 odstotkov celokupnega prebivalstva. Ako se pa odštejejo nekatera mesta, kjer se je pod rusko vlado naselil tuj živelj, potem znaša odstotek rumunskega prebivalstva celo 85. Poslanik je dejal dalje, da ne uvideva, zakaj bi mirovna konferenca vpoštevala sklep revolucionarne besarabske narodne skupščine o pripadnosti Besarabije Rumuniji manj, kakor resolucije drugih narodnih skupščin v sosednjih državah, ki so nastale na enak način in ki imajo popolno enako reprezentativno vrednost, kakor Besarabska. H koncu je pripomnil, da bodo itak v kratkem tako v Rumuniji, kakor v Besarabiji splošne volitve na podlagi splošne, direktne in tajne volilne pravice, ki bodo najboljše pripomogle ljudski volji do izraza, ter je izrazil svoje osebno mnenje, da bo glede besarabskega vprašanja mirovna konferenca zlasti pa Francija na strani rumunskih zahtev.

Razna poročila.

Francoski Narodni pramiki.

LDU Lyon, 14. julija. (Brezlično). Povodom francoskega narodnega praznika priobčujemo francoski listi članke, kjer poveličujejo ta dan kot simbol velikega poslanstva, ki ga je usoda pridržala Franciji in njenim proslavljenim zaveznikom. Tako piše »Tempes«: »Zmaga naših vojakov vrača naši domovini njeno teritorialno neokrnjenost. Ako hočemo ostati zvesti bistvenim vodilnim mislim francoske revolucije, čije današnja obletnica je ena najpomembnejših, moramo delati na to, da postanejo vsi državljani naše svobodne ljudovlade večni čuvarji moralne neokrnjenosti enotne in nedeljive Francije.« — »Journal des Debats« izjavi: »Naša država, ki je s pomočjo svojih zaveznikov srečno dokončala vojno, ima danes možnost, udeležiti svoje zmago. Na njej je sedaj, pokazati dobro voljo in v znamenju skupnih spominov in prisrčnega edinstva delovati na uresničenje najplemenitejših načrtov.« — »La Victoire« pravi med drugim: »Slava našim vojakom! S ponosno dvignjenimi glavami smejo danes korakati skozi Arc de Triomphe (Slavolok v Parizu); niti stari veterani francoske revolucije ali poznejšega cesarstva niso veličastnejše izpolnili svojih obljub. Slava vojskovodjem, ki so jih vodili do zmage; brez njihovega genija bi bila tudi hrabrost vojakov brezuspešna!« »L'Homme Libre« izjavi: »Pri defiliranju naših in zaveznikskih čet ne bomo klicali samo njim, ampak pozdraviti bomo mogli tudi svobodo in pravico, ki je zavladala na vsem svetu. Zakaj te čete so izvajale Bastiljo, v primeri s katero je bila ona z leta 1789. neznatna jetnišnica, ako se pomisli, da je ta nemška trdnjava, ki je bila gnezdo tiranstva, imperializma in militarizma, segala od Severnega morja do Adrije in od Meuse do Visle.«

Tittoni zopet v Parizu.

LDU Lyon, 15. julija. (Brezlično). Tittoni je v nedeljo popoldne v spremstvu senatorjev Maggiorina Ferrarisa in Scialoja došel v Pariz.

Bela Kun bo pričel ofenzivo proti Rumuniji.

LDU Dunaj, 15. julija. (DunKU). Kakor poroča »Neues Wiener Tagblatt«, je budimpeštanska sovjetska vlada sklenila, začeti z rdečo armado ofenzivo proti Rumuniji. To so na zahtevo Bele Kuna sklenili v konferenci poverjenikov, ki so vsi pritrdjevali Kunovim izvajanjem, razen vrhovnega poveljnika Böhma, ki pa je izvajal posledice in svoje mesto odložil. Napad se bo začel že v kratkem. Glasom poročila »Neues Wiener Tagblatt« je monitor »Samos« predvčerajšnjim zapustil Budimpešto in odplul v jugoslovansko ozemlje, kjer so ga sprejele jugoslovanske ladje in odvedle v pristanišče na spodnji Donavi.

300 laških vojnih križev za francoske vojske.

LDU Lyon, 15. julija. (Brezlično). Načelnik italijanskega generalnega štaba je stavil maršalu Fochu na razpolago tristo italijanskih vojnih križev, ki naj se razdele med zaslužne francoske vojske.

Italijanom pride vse prav.

LDU Šibenik, 14. julija. (DDU). Tukaj je umrl ugledni težak Pač; za njegovim pogrebom je šlo mnogo meščanov in težakov. Italijani pa so ta spreved smatrali za mani-

festacijo Jugoslovanstva in so takoj tisti dan zaprli 4 težake, češ, da so organizirali demonstracijo in izprevod. Deportirali so jih v Zader. Stanje v mestu je neznosno. Italijani deportirajo sedaj naše ljudi redkeje, zato pa jih tirao iz mesta. Predvečranjim je bil izgnan bančni uradnik Berislav Butier po ukazu italijanskega guvernerja. V dveh dneh mora zapustiti mesto in se ne sme več vrniti čez demarkacijsko črto.

Politične novice.

Na naslov JDS. in bivšega poverjenika za promet dr. Pestotnika je napisal »Jugoslov. Železnice« dne 11. julija daljši članek, kjer ostro prijemlje demokratsko delovanje pri železnicah in pravi med drugim:

»Ponedeljkov »Slovenski Narod« prinaša razne resolucije sprejete na zborovanju zaupnikov JDS., med njimi tudi tisto »glede železnice«. Resolucija je tiskana brez kakšnega predhodnega utemeljevanja in brez komentarja v tonu, ki bi utegnil roditi o železnicah in o železničarjih kriva mnenja pri ljudeh, ki razmer ne poznajo in imajo navado misliti in soditi le z možgani dnevnih listov. Do najnovejših časov se nam železničarjem ni bilo treba priti, navajeni smo bili pohval, naravnost razvajeni smo bili v tem oziru. Še celo v najnovejšem času so nam objavili laskavo priznanje delegata vojnovožniškega nadzorstva v Ljubljani, ki dokazuje, da je slovenski železničar na svojem mestu, da izpolnjuje svojo službeno dolžnost kljub vojni psihozi, kljub neprimerno nizki plači in kljub raznim provokacijam — še vedno v neki meri, katere nivo se spenja visoko nad poprečnost. Zadnji čas pa se ponavljajo pojavi, ki merijo hote ali ne hote nato, da diskreditirajo upravo slovenskih železnic in tudi slovenske železničarje. En tak skrajno neobjaven napad smo zavržili v zadnji številki našega lista, danes pa moramo komentirati v uvodu omenjeno resolucijo, ker senca, ki jo vrže na nas, ni pristna.

Predno pridemo v podrobnost, moramo pribiti, da so bile železnice popolnoma podrejene poverjeništvu za promet, torej narodni vladi za Slovenijo. Gospodu dr. Pestotniku je bilo treba samo ukazati, in vsi nedostaki bi bili odpravljeni čez noč. Zakaj teh »nedostakov« pri železnicah v Sloveniji ni odpravil ter si je dal na zborovanju zaupnikov posredno votirati naknadno nezaupnico za svoje poverjeništvu, nam je neumljivo.

Dostikrat smo majali z glavami, pa radi naše ljube Jugoslavije smo molčali. Pripomnimo le toliko, da je imelo in še ima glede južne železnice končno besedo generalno ravnanje južne železnice na Dunaju. Pa kljub temu je treba priznati, da se je naše obratno nadzorništvu v Ljubljani skozi in skozi odlikovalo v varovanju narodnih interesov, kljub temu, da je bila njegova oblast omejena. Doseglo pa bi bilo morda več, če bi bilo našlo v poverjeništvu za promet oziroma pri raznih drugih poverjenikih primerno podporo.

Proti noti naše delegacije, ki jo je poslala Clemenceau za oziroma na delovanje reškega »Consiglio Nazionale«, je poslal znani Ossoinack, kakor poroča »Temps«, protest mirovni konferenci. Ossoinack naglašja v svojem protestu, da nima Jugoslovanske delegacije nobenega prava vmešavati se v reške zadeve, češ, da je bila Reka vedno »corpus separatum« in ni bila nikdar del Hrvatske.

Amerika in ureditev našega prometnega vprašanja. »Temps« prinaša brzojavko iz Zeneve: »Agence des Balkans« poroča iz Zagreba, da je misija ameriških inženirjev in tehnikov po naročilu belgrajske vlade začela z izdelovanjem načrta za zgradbo novih jugoslovanskih železnic. Pričela je svoje delo s pregledovanjem prog in ozemlja na Hrvaškem. Konzorcij ameriških bank bo dal na razpolago jugoslovanski vladi ves denar, potreben za to ogromno podjetje, zato pa bodo dobavljale gradivo ameriške tvornice. Nek drug konzorcij ameriških bank je nakupil vse delnice hrvatskih in srbskih paroplovnih družb na Donavi in sosednjih rekah.

Ameriški poslanik v kraljestvu SHS. Iz Washingtona poročajo, da je Wilson imenoval Percivala Dageja, bivšega senatorja v Massachusettsu, za poslanika v kraljestvu SHS. Dosedaj še ni določeno, kdaj nastopi poslanik svoje mesto.

Povratek kralja Petra v domovino. Iz Beograda poročajo, da so 11. t. m. poslali iz Zagreba v Smederevo dvorni voz, v katerem bo potoval kralj Peter I. po svojem prihodu v Atene. Pričakujejo, da se bo kralj vrnil tekom meseca v domovino ter se bo pripeljal s posebnim vlakom v Arangjevačko banjo.

Dnevne novice.

Cenjenim naročnikom! V minulem tednu smo priložili poštno-branilnične položnice vsem izvodom »Slovenca«, katerih prejemnikom je potekla naročnina z dnem

30. junija ali morda tudi prej. Te položnice so torej opomin za vsakega naročnika, da treba naročnino takoj obnoviti. Kdor tedaj tej svoji dolžnosti napram svojemu dnevniku doslej še ni zadostil, naj stori to nemudoma, kajti z dnem 26. t. m. bomo ustavili časopis vsem neplačanim naročnikom. V svojem lastnem interesu naj torej nihče ne zamudi pravočasne obnove naročnine. Cena je razvidna vsak dan na čelu lista, event. doplačilo za 1. polletje naj se doda obnem novemu plačilu.

Duhovne vaje za duhovnike bodo v zavodu sv. Stanislava samo enkrat in sicer od 28. julija do 1. avgusta.

Slov. kat. akad. društvo »Danica« ima svoj občni zbor dne 17. julija ob 18. v čitalnici Jugoslovanske tiskarne s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Sprejem novih članov. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. Vabim vse tovariše in gg. starešine, da se tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. — Predsednik: Simončič.

Umor v Trzinu. Pogreb nedolžne žrtve morilca Seidina, katerega so odpeljali v nedeljo v ječo v Ljubljano, se je vršil ob velikanski udeležbi vseh slojev prebivalstva. Deklico Milado Breila so v ponedeljek zdravnik raztelesili in truplo položili v krsto. Do 150 belo oblečenih deklic s šopki v rokah jo je spremljalo na zadnjem potu. V grob so nasule goščolke cel kup cvetlic. Tovarna Kozina, v kateri dela dekličin oče, je poskrbela, da se je pogreb vršil kar najdostojneje. Morilec, katerega je hotelo ljudstvo na potu na kolodvor v nedeljo zvečer linčati, zapuščeno z malim mesec dni starim otrokom.

Legitimacije za potovanje. Minister za notranje stvari je izdal naredbo, po kateri je treba za potranji potniški promet izvežeti vojnih delov kraljestva, t. j. leve obali Save in Donave, da imajo potniki kakršnekoli legitimacije za identifikacijo osebe.

Za branitelje naše severne meje. Orožništvo je za junake, ki so padli v bojih na naši severni meji ali pa postali invalidi, ustanovilo zbirko, katere znesek je 20719 kron 12 vinarjev. V posnemanje te hvalevredne in človekoljubne ustanove, obračamo se na rodoljubno občinstvo z prošnjo, naj bi najizdatneje priteklo na pomoč tem našim prvim mučnikom, ki so svoje življenje ali pa zdravje žrtvovali v korist naše osvobodene domovine. Sprejet bo z zahvalnostjo vsak tudi najmanjši prispevek pri dravski diviziji, brambni oddelek v Ljubljani. Iz že nabrane in še prispevajajočih vsot se bodo nakazale podpore revnim in potrebnim svojem padlih junakov od nosno invalidom, kateri so se po 1. septembru 1918 bojevali na Koroškem, Štajerskem ali Ogrskem. Prošnje za podpore iz teh prispevkov, opremljene z vojaškim in ubožnim poročilom ter z družinskim matičnim poročilom, naj se naslovijo na brambni oddelek dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Zahvala. Komisiji za preskrbo vračajočih se vojakov v Ljubljani so došli sledeči darovi: I. Brenc, Preska, 10 K; Ljudska hranilnica in posojilnica, Celje, 100 K; Ljubljanska kreditna banka, tu, 500 K; Bolniška blagajna v Ljubljani, 500 K; Šolsko vodstvo, St. Janž Dravsko polje, 37 K; Posojilnica, St. Janž Dravsko polje, 50 K.

Pozor pred italijanskimi lirami. Glasom zanesljivih poročil iz Trsta krožijo tam velike množine ponarejenih italijanskih bankovcev, posebno takih po 25 in 50 lir. — Po nekaterih informacijah so tam posamezniki nabrali večje zneske takih ponarejenih bankovcev po 25, 50 in 100 lir, da jih prinese v Jugoslavijo in tukaj razpečajo za dobre krone. Naj bodo torej vsi oni, ki rabijo italijanski denar, zelo previdni!

Najnovejše.

PROTI TEOLOŠKI FAKULTETI V BELGRADU.

LDU Belgrad, 15. julija. »Pobratimstvo«, dijaška zveza na belgrajskem vseučilišču, je sprejelo resolucijo proti osnovanju teološke fakultete na belgrajskem vseučilišču. V resoluciji poudarja, da se bo borilo proti teološki fakulteti z vsemi legalnimi sredstvi.

GIBANJE POŠTNIH URADNIKOV.

LDU Belgrad, 15. julija. Zastopniki poštinih in brzojavnih uradnikov vse kraljevine so sklenili, poslati ministrskemu svetu in narodnemu predstavništvu spomenico, v kateri razlože svoje stanje in za prosijo za izboljšanje.

STAVKA 21. JULIJA TUDI V JUGOSLAVIJI?

LDU Belgrad, 15. julija. Po sklepih skupne seje izvršilnega odbora sindikalnega sveta se je določilo, organizirati dne 21. t. m. po vseh krajih kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev skupščine in stavke v znak solidarnosti s proletariatom in sicer kot protest proti intervencijam v sovjetskih republikah.

NAŠE MEJE V MACEDONIJI.

LDU St. Germain, 15. julija. (DunKU). »Manchester Guardian« poroča: Zapadno

Tracije ima dobiti Grška, ozemlje Strumice pa Jugoslavija. Najbrže bo tisti del Dobrudže, ki ga je leta 1913. zasedla Rumunija, izvzemši mostišči Silistria in Tutra-kan, vinjen Bolgariji.

PROTI MAŽARSKIM BOLJŠEVikom.

LDU Dunaj, 15. julija. (ČTU) Iz Szegedina poročajo: Srbska vlada je obvestila szegedinsko protivladu, da ne otežkoči njene boja proti boljševikom. Dovolila je, da v Transdanubiji, ki jo je zasedlo srbsko vojaštvo, nabirajo vojake za szegedinsko vladu. Tudi moštvo protirevolucionarnih monitorjev, ki se je izkrcalo po puču v Baji, se je smelo vrniti v Szegedin, kjer so se javili vojnemu ministru Korthyju, monitorje pa so Srbi zaplenili.

KAROLY BOLJŠEVIŠKI AGITATOR.

LDU Dunajsko Novo mesto, 15. ulija. (ČTU.) Mihael Karoly, ki je v najožjih stikih z boljševiško vladu, je skušal včeraj prekorati ogrsko mejo in priti na nemško-avstrijsko ozemlje, ne da bi imel za to potrebno dovoljenje. Karolyja, čigar zunanost se je v poslednjem času zelo izpremenila, ker mu je zrastle dolga brada, so vzlic temu spoznali. Obmejne straže so ga prijele in odgnale na ogrsko ozemlje. Brezdvomno je Karoly hotel priti na Dunaj in se po nalogu ogrske sovjet. vlade udeležiti komunistične agitacije. Njegova soproga je tudi odpotovala iz Budimpešte, njeno sedanje bivališče pa ni znano.

IZJAVA MINISTRskega PREDSEDNIKA NITTIJA.

LDU Rim, 15. julija. (DunKU). Ministrski predsednik Nitti je v poslanski zbornici govoril o zunanji politiki. Glede dosedanjih rezultatov mirovne konference je dejal, da so severne meje Italije že znane. Nadalje je izvajal: »V jadranskem vprašanju zastopamo svoj program zmerno in dostojno. Gonjo, ki stremi za tem, da bi se Italija ločila od svojih zaveznikov, je treba zatreti. Ako bo treba, bo vlada nastopila z vso strogostjo proti čiaspisju. Sodelovanje z zavezniki mora biti čim najtesnejše.« Glede stavke, ki jo nameravajo proglasiti za 20. in 21. t. m., je min. predsednik izjavil, da je popolnoma neutemeljena. Pripomnil je, da Italija nima povoda posredovati niti v Avstriji, niti na Ogrskem, seveda dokler ti dve državi ne napadeta. Dejal je tudi, da bo velik del italijanskih čet v kratkem odpoklican iz inozemstva v domovino in da je vlada pripravljena, preprečiti generalno stavko. — Zbornica je vzela izvajanje ministrskega predsednika z odobravanjem na znanje.

ANGLEŠKA SE PRIPRAVLJA ZA BODOČNOST.

LDU Amsterdam, 15. julija. (DunKU). »Daily News« poročajo: Sir Douglas Haig je imel govor, v katerem je izjavil, da se mora vsak mladi Anglež urediti v rabi orožja. Če pride prihodnja velika preizkušnja, mora biti vsa Anglija en narod v orožju, popolnoma pripravljen, da premaga vse težave.

ITALIJA BREZ ŽIVIL.

LDU Rotterdam, 14. julija. (ČTU) Daily Telegraph poroča iz Milana: Izbruhi nevolje italijanskega prebivalstva in vsled tega trajajoči nemiri so spravili Italijo v zelo težaven položaj. V stotinah mest ni nikakih živil več. Vlada skuša na vse pretege zboljšati položaj, toda brez uspeha. Ministrski predsednik Nitti je poslal upravnim mest in vasi in občinskim svetom okrožnice, kjer jih pozivlja, naj rešijo zamotani položaj. Cene rastejo in brezposelnost je vedno večja. Socialisti razvijajo zelo živahno agitacijo. Trgovina in promet počivata popolnoma.

POGAJANJA MED NEMCI IN POLJAKI.

LDU Moravska Ostrova, 14. julija. (ČTU. — Zakasnelo.) Nemška delegacija je obvestila entento, da se bodo Nemci s Poljaki neposredno pogajali glede izpraznitve ozemlja, ki se je nesporno priznalo Poljski. Pogajanja se bodo bavila z zagotovitvijo redne predaje uprave Poljakom ter z določitvijo, kdaj odpotujejo pruski uradniki. Kot sedež razgovorov so Nemci predlagali Berlin.

Ljubljanske novice.

Ij Večerni razgovori bodo v četrtek, dne 17. julija ob 8. zvečer.

Ij Okrožje Jug. Strok. zveze za Ljubljano se ustanovi v nedeljo 27. t. m.

Ij Pevska zveza »Ljubljana«. Pevska vaja v četrtek 17. t. m. za pevke ob 19., za pevce ob 20. uri. Polnoštevilna udeležba je neobhodno potrebna. — Odbor.

Ij Počitniško zborovanje S. D. Z. v Ljubljani dne 7., 8. in 9. avgusta 1919. Odbor pozivlja vse udeležence, ki reflektirajo na hrano in stanovanje, da naznajo svoje ime in počitniško bivališče na »Pripravljalni odbor«, Ljudski dom, Ljubljana najkasneje do dne 25. julija, drugače bo nemogoče preskrbeti hrano, stanovanje in znižano vožnjo. — Pripravljalni odbor.

Ij Ljubljanska podružnica S. D. Z. — Vsled pripravljalnega dela za počitniško zborovanje v Ljubljani odpade izlet na sv. Katarino. Pač pa se vrši IV. redni občni zbor dne 26. julija 1919 v Jugoslovanski tiskarni ob 3. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila predsedstva in odbornikov. 2. Sprejem novih članov. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Predlogi se morajo dva dni prej vpsolati odboru v »Ljudski dom«. — Vabijo se gg. starešine, tov. člani in posebno tov. abiturienti, da se radi važnosti podružničnega delovanja v najobilnejšem številu udeležijo zborovanja. — Odbor.

Ij Rudarsko glavarstvo v Ljubljani potrebuje podatke o proizvajanju mlinskih kamnov v Sloveniji (kraj, množina, možnost povečanja, vrsta kamna, kvaliteta, cena, komunikacijske razmere, lastnik kamnoloma). Interesenti naj nemudoma poročajo. Za brezplačni ponatis se prosi.

Ij Zglasitev častnikov. Spodaj označeni častniki naj se blagovoljno čimprej zglasti pri Komandi mesta radi njih prošnji za sprejem v skupno armado Kraljestva SHS in sicer: poročnik v rez. Anton J. Terčič, poročnik v rezervi J. Drašler, poročnik v rez. Dobromil J. Uran, nadporočnik v rez. Ivan A. Verbič, črnovoj. vet. praporščak Miloš I. Vahlar. — Komanda mesta Ljubljane.

Ij Rez. podporočnik Anton Kalan se nujno pozivlja, da se zglasti pri komandi mesta Ljubljane.

Ij Pouk francoščine in laščine. Kdor se hoče v kratkem času naučiti francoščine ali italijanščine, naj se oglasi pri našem upravnistvu, kjer dobi podrobna pojasnila.

Seja občinskega sveta Ljubljanskega.

Ljubljana, 15. julija 1919.

Predsedstveno poročilo.

Sejo odpravi in konstatira sklepčnost podžupan dr. Triller, ki naznanja, da je župan dr. Tavčar lahko obolel. Za overovatelja zapisnika imenuje Beliča in Jegliča. Dr. Triller se spominja rajnega občinskega svetovalca Antona Jegliča. Dalje se spominja rajnega ministra za javna dela Trnke, častnega člana, katerega ime je trajno združeno z razvojem obrtne šole v Ljubljani. — Županu se je predstavil Josip Siter iz Čikage, ki je kot viden znak naše ga osvobodjenja izročil krasno ameriško zastavo, ki plapolja danes v tej dvorani. — Podžupan predstavi ameriška rojaka Predoviča in Mladineca, ki sta v dvorani navzoča. (Slava-klici.) — Na znanje se vzame, da je župan nakazal v pogostitev vojakom 5000 K. — Cvetlični dan v korist invalidom 28. majnika t. l. je dosegel 21.895 K 52 vin. — Društvo hišnih posestnikov je vročilo veliko resolucij, ki so se predložile v proučevanje stavbnemu odseku, na kar jih dobi občinski svet. — Župan naznani, da je bil namesto umrlega občinskega svetovalca Jegliča vpoklican občinski svetovalec mizarški mojster Peter Bizjak iz Šiške.

Proračuni.

Občinski svet razpravlja nato o proračunih za leto 1919-20. Odobri proračune mestnega vodovoda, elektrarne, plinarne, mestnega pogrebnege zavoda, merne zastavljavnice, upravnega odbora mestnih voženj, mestne klavnice. Zvišajo se klavniške pristojbine za 100 odstotkov. Občinski svetovalec Bončar zahteva prosto stojnico, ker prodajajo mesarji zdaj drugovrstno kot prvovrstno blago. Pri razpravi o proračunu mestnega ubožnega zaklada se je na podžupanov predlog soglasno sklenilo, da se povišajo stalne ubožne doklade za 100 odstotkov.

Proračun mestnega zaklada.

Poročal je občinski svetovalec Mally. Glavne razprave se ni nihče udeleževal, le tu in tam je padel kak medklic. Predsedujoči podžupan dr. Triller je uvodoma povedal, da bodo stale poprave cest itd. 5 milijonov kron in da se zahteva v ta namen za zdaj 1.059.360 K.

Poročevalec Mally je stavil sledeči

predlog finančnega odbora:

I. Proračun mestnega zaklada za čas od 1. julija 1919 do 30. junija 1920 z redno potrebščino 3.464.932 K in izredno potrebščino 1.759.360 K, torej s končno potrebščino 5.224.292 K ter z lastnim pokritjem 1.046.520 K, torej s končnim primanjkljajem 4.177.772 K se sprejme. II. V pokritje tega primanjkljaja se ima: 1. pred vsem pobirati tudi v tem proračunskem letu iste občinske doklade na vse direktne državne davke, izvzemši osebno dohodnino, kakor koncem proračunskega leta 1918-19 to je: a) na hišnorazredni in hišnonajemni davek 35 odstotkov, b) na zemljiški davek in na splošno pridobnino 4. razreda davčnih obvezancev 50 odstotkov, c) na vse ostale davščine 65 odstotkov. To pokritje se proračunava na 800.000 K. 2. Pobirati se ima fiksna mestna doklada na vse državni užitni podvržene predmete in samostojna mestna doklada na rum, špirit, žganje in likerje v isti izmeri, kakor je bila sklenjena od občinskega sveta za proračunsko dobo 1918-19 ter odobrena z razpisom Na.

rodne vlade SHS v Ljubljani, oddelek za notranje zadeve z dne 21. januarja 1919, št. 39.620 ex 1918. To pokritje se proračunava na 400.000 K. 3. V kapitalizovanju obrestli in anuitet občinskih dolgov pri Mestni hranilnici, sklenjenem v seji občinskega sveta dne 24. junija 1919, katere obresti in anuitete so pa v proračunu vpoštene pri potrebnosti V. naslova je dano nadaljno pokritje 414.395 K — 1 milj. 614.395 K, tako da ostane končno nepokritega primanjkljaja 2.563.377 K. 4. V pokritje končnega primanjkljaja se pooblašča župan, da najame začasno posojilo v znesku 2.500.000 K, dočim bo ostanek 63.377 kron pokrit iz tekočih dohodkov. 5. Mestnemu magistratu se naroča, da izposluje sklepom pod 2., 3. in 4. ustavopravno privoljenje deželne vlade za Slovenijo, istotako pa tudi dovoljenje za nadaljno pobiranje mestnega davka na vozne listke cestne električne železnice v isti izmeri, kakor je bilo dovoljeno z zgornj navedenim razpisom Narodne vlade SHS za proračunsko leto 1918-19, ker se je dohodek te davštine vpošteval kot delno pokritje primanjkljaja ubožnega zaklada. 6. Županu se dovoli virement glede posameznih izdatkov in dohodkov, toda le v okviru vsakega naslova zase.

Predlogi so bili sprejeti.

Razna poročila.

Priziv Josipa Seidla proti predpisu kanalske pristojbine se odkloni; prizivu Marije Komanove proti odloku magistrata o kanalizaciji njene hiše ob Vogelnji ulici se ugodi v toliko, da se delo odgodi do ugoda. — Za nameravano meščansko šolo se obveže občina, da bo nosila vzdrževalne prispevke. K stroškom obrtne nadaljevalne šole bo prispevala občina primanjkljaj. Dve tretjini stroškov je prevzela država.

Nove ulice.

Na predlog občinskega svetovaleca Likozarja so se prekrstile sledeče ulice in trgi: Kralja Petra trg (nekdanji Cesarja Jožeta trg); Krekov trg; Slovenski trg; Trg kralja Petra; Fran Josipa cesta; Aleksandrova cesta; Fran Josipova cesta v Šiški; Frankopanska cesta, Elizabetna cesta; Zrinjskega cesta, Nadvojvode Evgena ulica; Aškerčeva ulica, Nadvojvode Friderika cesta; Za Gradom, Marije Terezije cesta; Gosposvetska cesta, Francovo nabrežje; Cankarjevo nabrežje, Radeckega cesta; Vidovdanska cesta, Kuhnova cesta; Vojvode Mišiča cesta, Jubilejni most; Zmajski most, Nova ulica; Kersnikova ulica, Hrvatski trg; Jugoslovanski trg, Ka-

rolinska zemlja; Izanska cesta. Občinski svetovalec Rojina predlaga: Trg kralja Petra naj ostane, Slovenski trg naj se pa imenuje Krekov trg. Dr. Triller pravi: »Dr. Krek je deloval največ v bližini trga pred Mestnim domom.« Pri glasovanju je večina Rojinov predlog odklonila. Kocmur je želel, naj se imenuje Evgenova cesta Invalidska cesta, Kolesa želi, da naj se imenuje Invalidska cesta Cesta na južni kolodvor.

Škandalozne razmere na Ahaciljevi cesti.

Občinski svetovalec Jeglič interpelira podžupana zaradi škandaloznih varnostnih razmer na Ahaciljevi cesti in na sosednjih cestah. Razgrajati so na celi Ahaciljevi cesti pobili okna. Kakor moška pest debeli kamni so padali ponoči v stanovanja. Na Ahaciljevi, v Prisojni in v Vrhovčevi ulici so pobili vsa okna. Ljudski glas pravi, da se je razgrajanje pomnožilo, ker se je podaljšala policijska ura. Za varnost je slabo poskrbljeno. Ponoči ni tam videti nobene policijske stražnika. Priporoča, da naj za gostilne v postranskih ulicah ne velja podaljšana ura. Ulice niso tam nič razsvetljene. Policijske straže nimamo. Podžupan dr. Triller: Odposlali bomo v smislu interpelacije poročilo vladi. Priporočam pa: Prizadeto prebivalstvo naj odpošlje deputacijo naravnost k predsedniku deželne vlade, ker se bo zadeva na ta način hitreje uredila.

Občinski svetovalec Kolesa opozori podžupana na nedostaten barak užitninskega zakupa pri Ahaciljevi cesti. Podžupan: »Interpelantu se bo ustreglo.«

Kavčič pravi, da bi skrčenje policijske ure zelo oškodovalo gostilničarje, ker pije se ponoči, ne podnevi. Podžupan dr. Triller: »Ni dopustna razprava o interpelaciji.« Javni seji sledi tajna seja.

Orlovski tabor v Celju. Kakor smo že včeraj sporočili, je dovolila južna železnica polovično vožnjo za one udeležence, ki vstopijo na postajah Ljubljana, Zalog, Laze, Kresnice in Litija. Vsak udeleženec mora pokazati pri blagajni izkaznico. Zato naj takoj naznani vsak odsek Orlovski Zvezi, koliko izkaznic želi dobiti. Orlovska Zveza mu jih bo takoj poslala. Te izkaznice naj odsek izpolni in razdeli med ude-

ležence. Ker ima Orlovska Zveza s celo rezižo ogromne stroške, naj plača vsak udeleženec, ko se priglasi za izlet, 1 K za izkaznico. Orlovska Zveza bo pošljala izkaznice le proti povzetju posameznim odsekom. Ljubljanski člani naj se prijavijo vsak pri svojem odseku, drugi ljubljanski udeleženci pa dobe izkaznice tudi v Jugoslovanski tiskarni v upravn. »Slovenca«.

Zaradi znižanja vožnje na progi Maribor—Celje je storila Orlovska Zveza potrebne korake in bo v dveh, treh dneh poročala o uspehu. Vendar naj že sedaj sporoče štajerski Orli število udeležencev celjskemu Orlu, ki bo tudi razpošiljal izkaznice.

Na mladeniški tabor in k javni telovadbi v Celju pohite bratje Orli v krogih in v civilu, pa tudi Orlice in Bogomile iz St. Janža na Dolenjskem, iz Iga, iz Horjula in iz Vrhnik. Jeseniški Orli in iz Škofje Loke ter iz St. Vida nad Ljubljano se istotako udeležijo tabora. Ježica pri Ljubljani tudi pošlje udeležence v Celje. — Obzavsko okrožje se udeležijo celjske prireditve po odsekih Šmartno pri Litiji, Zagorje, Trbovlje in Radeče pri Zidanem mostu. Pohitimo vsi na manifestacijo katoliške misli in Orlovstva. — Priglasje še vedno sprejema vaditeljski zbor Orlovske Zveze. Na zdar!

Št. Vid nad Ljubljano pošlje na tabor 21 Orlov in 40 Orlic, skupno 61 članov in članic. Vrhnik pošlje 55 Orlov in Orlic. Škofja Loka 10 Orlov. Ljubljana—Sv. Peter bo zastopan po 35 Orlih in 34 Orlicah. — Nekatera izobraževalna društva še niso dala odgovor, ali se udeležijo tabora ali ne. Naj to kmalu store!

Ježica. Tukajšnji Orel se polnoštevilno udeležijo tabora v Celju. Priglasilo se je že tudi več deklet, ki se slavnosti udeležijo v narodni noši.

Prosveta.

pr Ljudski oder. Danes zvečer ob 8. uri ponovi Ljudski oder štiridejansko narodno igrjo »Deborah«. V naslovni vlogi trpeče obupane Judinje nastopi iz prijaznosti naša odlična umetnica - tragedinja gospa Zofija Borštnik - Zvonarjeva, ki je odigrala pri primjeri svojo težko vlogo umetniško dovršeno. Prizori, v katerih nastopi bodisi sama, bodisi z Jožefom — posebno pa oni na pokopališču — so umetniško izdelani in kolikor mogoče tudi scenično dovršeni. Celotna igra se odlikuje po svojih pestrih slikah, v katerih se zbira

cel zbor prav naravno in živo. Igralci Ljudskega odra so dosegli s to igro ne-navaden uspeh. Ne gibljejo se več v ozkih mejah diletantizma in brezdomno najdemo med njimi že nekaj vrlo rutiniranih igralcev, ki bi nastopali lahko tudi v kakem večjem gledališču. Skazali so se vredne našega upoštevanja in spoštovanja. Zato mirno lahko zaupamo, da bodo še z večjim uspehom otvorili prihodnjo sezono — ko končujejo sedaj svojo prvo — sezono dela in truda. — Nocoj, ko pade zavesa, naj nas ista ne loči od njih in naš pozdrav naj izzveni: »Pogumno naprej po jasno začrtani poti — na svidenje!« — Komur je pri srcu procvit domače umetnosti, naj ne zamudi tega večera. Vstopnice se dobe v predprodaji še danes cel dan v prodajalni Kat. tiskovnega društva (prej H. Ničman) v Kopitarjevi ulici in od pol 7. ure zvečer pri blagajni v Ljudskem domu.

Gospodarske novice.

g Odsek za prehrano Slovenije dobi v kratkem večjo množino bencina, plinovega olja, strojnega olja, in cilindrovega olja iz Poljske. Pri razdelitvi te množine se bodo vpoštevali najprej poljedelski obrati, potem rudniki in premogokopi, železnice ter slednji ostali obrati. Lastniki navedenih obratov se pozivljajo, da vložijo svoje prošnje za odkazitev imenovanih predmetov najpozneje do 25. julija 1919 pri odseku za prehrano v Ljubljani. V prošnji naj se navede zaželjena množina in vrsta mineralnega olja, dalje način obratovanja, število strojev ter število konjskih sil posameznih strojev.

— 12 letni deček je odšel iz Ljubljane sredi meseca junija. Prosi se, če se kje nahaja na deželi, naj ga izroči orožništvu ali pa ana ljubljansko policijo. Odšel e razoglav, ima rjave suknjene hlače in sivo jopico na rami zapeto. Piše se Oskar Mohar, stanuje Mestni trg št. 9, Ljubljana.

Izgubila se je v nedeljo na glavnem kolodvoru velika belorjava psica (bernardinka). Kdor jo pripelje, dobi 100 kron nagrade. — Andr. Frandolič, Glince št. 144, p. Vič.

Ukradena je bila v Zg. Kašlju dne 29. junija z voza večje družbe plišasta odeja, in sicer na eni strani črna, na drugi belordeče pisana. Ako bi dotična precej znana oseba ne prinesla ali poslala odeje nazaj, se bode proti njej sodnijsko postopalo. Poženel, Ljubljana, Rožna ulica 15,

Kdor že pri najmanjšem prehlajenju

kašlja, ta občuti vsakodnevno izplakovanje ust in grla posebno dobrodejno, če uporablja Fellerjev »Elza-fluid«. Poživlja tok krvi v nežnih stanicah vratu in grla in jih stori s tem bolj odporne proti učinkom mraza. Fellerjev rastlinski fluid učinkuje nadalje antiseptično in uničuje pri dihanju v grlo prihajajoče bolezenske kapi. Zato je negovanje ust in grla za osebe, ki so kašlju podvržene, nujna potreba. Izmed nad 100.000 zahvalnih pism jih mnogo hvali izborni učinek tega domačega sredstva zoper kašelj. 5 dvojnih ali 2 specialni steklenici »Elza-Fluida« stane 24 K. Naročite ga naravnost pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatr 134, Hrvatsko. — Tu se tudi lahko naroči tek vzbujajoče želodčno sredstvo, Fellerjevo mlo odvajajoče »Barbarske« »Elza-kroglice«. Šest škatlic 12 K. Idealno odvajilo, ki je lahko uživajo moški, kakor ženske in otroci, ne dražijo, učinkujejo gotovo in vsak, kdor jih poskusi, jih tudi naprej naroči. Obe domači sredstvi naj bi bili vedno pri rokah.

Proda se moško kolo Kje, pove uprave, ništro pod št. 4160.

Proda se steklen lesteneč za električno luč. Knaflijeva ul. 9 I. nadstropje na levo, od 3—4 pop.

Prodam gramolon s 14 ploščami za 300 K. Zalog št. 23 pri Ljubljani.

Išče se bratovskoskladnični

zdravnik za Hrastnik

Nastop 1. avgusta 1919. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe na bratovsko skladnico v Trbovljah.

Uprav. št. E 4-19

Razpis.

Na kmetijski šoli pri Velikovcu je namestiti ravnatelja s prejemki, ki se uredi po dogovoru in po sposobnosti, dalje s prostim stanovanjem in s pravico do napredovanja.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z dokazili o dovršenih splošnih in kmetijskih študijah, o dosedanjem službovanju, o učni sposobnosti, starosti, državljanstvu in o jezikovnem znanju, naj se vložijo do

dne 31. julija 1919

pri poverjeništvu za kmetijstvo deželne vlade za Slovenijo.

V Ljubljani, dne 10. julija 1919.

Poverjeništvu za kmetijstvo.
Načelnik: prelat Kalan I. r.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Prodaj velikega, lepega, leto starega, švedsko-ovčarskega psa. Ljubljana, Cerkvena ul. 5.

Uradnik, stenograf, strojepisec, izurjen v konceptu v odvetniških, notarskih in trgovskih poslih, knjigovodstvu ter korespondenci, enol. prostov. nared. invalid išče mesta. Gre tudi na deželo. Nastop in plača po dogovoru. Ponudbe na Rado Lončar, poštno ležeče Stari trg pri Kočevju.

Kupim dobro otroški voziček. Ce-ohranjen. njene ponudbe pod »Voziček« na upravo lista.

Napredaj dve posestvi eno veliko za sta dovolj nrtv. košenin in gozda. Gospodarsko poslopje v dobrem stanju. Drugo manjše za rejo 2—3 glav, oboje na Dolenjskem, v lepem kraju blizu tovarnen in rudnika. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4164, ako priložena znamka za poštino.

Priletno dekle gospodinje pri penzi-išče službe joniranem župniku ali drugem bolehnem gospodu. Ponudbe na upravo lista pod šifro Gospodinja 4174.

Modroc na peresih iz fine žime se prodaja takoj prodaja. Turjaški trg 2, pritličje desno.

Brehmsov Tierleben (9 knjig) se prodaja. Poljanska c. 41 Kovač.

Lokal za Irgovino

primeren, na prometnem kraju v mestu ali na deželi se išče. Ponudbe pod Lokal na upravo lista.

Jahalni učitelj obnem kočijaž zmožen zrebrčno ali jo ustanoviti išče njemu primernega mesta. Več pove M. Ocvirk, župnik, Sv. Andraž p. Velenje.

Postelje po 60 K.

spodnje in vrhne madrace kakor tudi vsakovrstno drugo hišno opremo priporočata Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Marije Terezije cesta, Kolizej. 4300

Zdravilišni zdravnik

Dr. Franjo Kolterer

ordinira v Rogaški Slatini

v Strossmayer-jevem domu.

Prodaj

mast, topljeno po K 30 za kg

slanino, suho po K 28 za kg

meso, suho po K 20—24 za kg

klobasice po K 20—30 za kg Pošiljam v poštini zavojih po povzetju. Cenj. ponudbe na upravo lista pod št. 4169.

Franc Paik

knjigoveznica

Ljubljana, Frančevo nabrežje 25

se priporoča v izvršitev vseh knjigoveških del.

V najem se odda

stara gostilna

na Gorenjskem na ugodnem kraju. Pripravna za gospodarskim poslojem za vsako trgovino, obrt, mizarstvo, kovačijo itd. Naslov se izve pri upravn. ništvu »Slovenca« pod št. 4134, ako znamka za odgovor po pošti.

Fino francosko

pnevmatiko

plašče in cevi

priporoča IGN. VOK, specialna trgovina sivalnih strojev in koles.

Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

Prodaj

primeren, na prometnem kraju v mestu ali na deželi se išče. Ponudbe pod Lokal na upravo lista.

Razpisuje se služba

organista

na Bledu. Pogoje naj prosilec sam stavi. Želi se, da je zmožen poučevati klavir, s čimer bi imel lep postranski zaslužek.

Laneno seme

kupuje

Ljubljanska komercijalna družba

Ljubljana, Bleivcsova cesta 18.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 10. 1. 1919 opravilna številka E 4/19 se prodadó dne 22. julija 1919 dopoldne ob 8. uri v gradu Ponoviče pri Litiji na javni dražbi:

Razna živina, psi, konjska oprava, kočije, auto za osebe, (kolesa brez kauluga), tovorni auto (brez stroja in koles); stvari v kapeli: razni stoli, harmoniji, slike, preproge, zavese itd. sobna oprava: mize, stoli, klopi, omare, svetilke, postelje, nočne omarice, preproge, prti, divani, ure, 2 gramofona, ogledala, knjige, pianino, umivalne mize, razni kovčki in košare, igralne mize, španski zasloni, železne peči, stenske slike itd. kuhinjska oprava, jedilno orodje, razna zlatnina in srebrnina, belo perilo, ženske obleke, 1 šivalni stroj in drugo.

Reči se smejo ogledati dne 22. julija 1919 v času med 7—8 uro dopoldne v gradu Ponoviče.

Kr. okrajna sodnija v Litiji, oddelek II

dne 13. julija 1919.

Stenice

uniči z zalego vred v najkrajšem času

„Stenicol“

ki ga po povzetju razpošilja po celi Jugoslaviji

Drogerija „Sanitas“ v Celju. — Cena steklenici 3 K in 6 K. — Manj kot 6 steklenic se ne razpošilja. Zavojnina in poština se računa najceneje.

Kupimo železne barele

novi ali pa v dobrem stanju po najvišjih cenah, kakor tudi

večjo množino fižola.

Ponudbe na poštai predal št. 6, Ljubljana.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Odgovorni urednik Mibael Moškerc v Ljubljani